

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Štefana Harabina v trestnej veci obvineného **J. P.** pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Tr. zák. v spojení s § 138 písm. a) Tr. zák., § 139 ods. 1 písm. c) Tr. zák., § 127 ods. 4 Tr. zák. o dovolaní obvineného J. P. proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 23. januára 2015, sp. zn. 3To/93/2014, na neverejnom zasadnutí konanom 4. júla 2017, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného **J. P.**
s a o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo 06. augusta 2014, sp. zn. 2T 95/2014 bol obvinený J. P. uznaný vinným z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Tr. zák. číslo 300/2005 Z. z. v znení zákona číslo 1/2014 Z. z. v spojení s § 138 písm. a) Tr. zák., § 139 ods. 1 písm. c) Tr. zák., § 127 ods. 4 Tr. zák. na skutkovom základe uvedenom v skutkovej vete výrokovej časti citovaného rozsudku.

Za to mu bol podľa § 360 ods. 2, § 38 ods. 4, § 37 písm. m) Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere 17 (sedemnást') mesiacov nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. bol obvinený pre výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd obvinenému uložil aj trest prepadnutia vecí, a to krátkej ručnej expanznej zbrane – samonabíjacej pištole, zn. EKOL Firat Magnum, kalibru 9 mm P. A.K, výrobné číslo E. a jedného kusa zásobníka, ktoré sa nachádzajú na Okresnom riaditeľstve PZ v Prievidzi, odbore poriadkovej polície, oddelení dokladov, ulica Košovská cesta č. 14, pod evidenčným číslom PP-XX/XXXX.

Podľa § 60 ods. 6 Tr. zák. súd vyslovil, že vlastníkom prepadnutých vecí sa stáva štát.

Na podklade odvolania obvineného Krajský súd v Trenčíne uznesením zo 16. októbra 2014, sp. zn. 3To/74/2014 podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. c) a písm. d), ods. 3 Tr. por. napadnutý rozsudok zrušil vo výrokoch o uložených trestoch odňatia slobody a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Výrok o vine a uloženom treste prepadnutia vecí ponechal zrušujúcim uznesením nedotknutý.

Následne rozsudkom Okresného súdu Prievidza z 18. novembra 2014, sp. zn. 2T 95/2014 bol obvinenému podľa § 360 ods. 2, § 38 ods. 4 a § 37 písm. m) Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere 17 (sedemnást) mesiacov nepodmienečne a podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. bol obvinený pre výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Krajský súd v Trenčíne uznesením z 23. januára 2015, sp. zn. 3To/93/2014 odvolanie obvineného voči tomuto rozsudku podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Proti ostatne citovanému uzneseniu krajského súdu podal prostredníctvom obhajcu obvinený dovolanie (aj s jeho doplnením, ktoré podal obvinený zastúpený opatrovníčkou L. P.) z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Tr. por.

Uviedol v ňom, že za zásadné porušenie práva na obhajobu považuje skutočnosť, že mu nebola doručená obžaloba a nebolo mu doručené správne predvolanie na hlavné pojednávanie. Oproti skutočnosti v ňom bolo uvedené, že sa bude pojednávať trestná vec podľa § 212 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. b) Tr. zák. a nie podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) zák. č. 300/2005 Z. z. v znení zák. č. 1/2014 v spojení s § 138 písm. a) Tr. zák., § 139

ods. 1 písm. c) Tr. zák. a § 127 ods. 4 Tr. zák. ako bola na neho podaná obžaloba. Na hlavnom pojednávaní nebol poučený o právach obžalovaného podľa § 34 ods. 4 Tr. por. a súd nepostupoval dôsledne podľa § 121 a § 122 Tr. por. Obsah poučenia mu primerane nevysvetlil, nezistil, či mu porozumel a o jeho právach ho mal poučiť aj na ďalšom hlavnom pojednávaní, ktoré nasledovalo po jeho odročení. V tejto súvislosti poukázal na svoj zlý zdravotný stav, o ktorom svedčí vyjadrenie psychiatricky a aj znalcov z odboru zdravotníctva, odvetvia psychiatrie, ako aj na skutočnosť, že hlavné pojednávanie bolo pre neho stresujúcim faktorom, vyvolávalo v ňom impulzívne reakcie a mal zníženú schopnosť vnímať obsah poučení súdu. Jeho vedomosť o obsahu poučení súdom nebola dôkladná, nezabezpečovala jeho dostatočnú informovanosť o postupe súdu podľa Trestného poriadku, a preto sa nemohol náležite obhajovať a uplatňovať svoje práva tak, aby dosiahol pre seba čo najpriaznivejšie rozhodnutie, keď formálnemu poučeniu zjavne nerozumel. Podľa jeho názoru mal byť so zreteľom na osobitosti jeho zdravotného stavu poučený tak, aby mohol v každom štádiu trestného konania uplatňovať svoje právo na obhajobu a náležite ho využívať vo svoj prospech jednak vo vzťahu k podanej obžalobe a jednak k vypočúvaným svedkom, znalcom a čítaným listinným dôkazom. Z týchto dôvodov za nezákonné označil všetky dôkazy vykonané na hlavnom pojednávaní, a preto na ne nie je možné prihliadať v čom videl obvinený naplnenie aj dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. g) Tr. zák.

Navrhol preto, aby najvyšší súd ako súd dovolací vyslovil, že citovanými rozsudkami súdov obidvoch stupňov bol porušený zákon v ustanoveniach, na ktoré v dovolaní poukázal v jeho neprospech a Okresnému súdu Prievidza prikázal, aby vec opätovne prerokoval a rozhodol.

V súlade s ustanovením § 376 Tr. por. prvostupňový súd dovolanie obvineného J. P., vrátane jeho doplnenia doručil na vyjadrenie stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaniach priamo dotknuté.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Prievidza vo svojom vyjadrení k dovolaniu obvineného a jeho doplneniu prezentoval svoje presvedčenie o správnosti a zákonnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia krajského súdu, ako aj postupu, predchádzajúceho jeho vydaniu. Mal za to, že v priebehu trestného konania, osobitne počas dokazovania, nedošlo v žiadnom smere k porušeniu práv obvineného J. P. na obhajobu. Poukázal

na č. l. 217 predloženého spisu, z ktorého vyplýva, že obžaloba bola obvinenému doručená 20. júna 2016 ako i to, že k nesprávnemu ustanoveniu Trestného zákona na predvolaní obvineného na hlavné pojednávanie sa už vyjadril krajský súd vo svojom uznesení zo 16. októbra 2014, sp. zn. 3 To 74/2014 na strane 3. Vyslovil názor, že v priebehu celého trestného konania nebol vykonaný, respektíve zabezpečený ani jeden dôkaz v rozpore s príslušnými ustanoveniami vzťahujúcich sa procesných predpisov. Na základe uvedeného navrhol, aby dovolací súd dovolanie obvineného J. P. ako nedôvodné zamietol.

K vyjadreniu okresného prokurátora sa vyjadril len obvinený prostredníctvom obhajcu v písomnom podaní z 10. novembra 2016 doručenom okresnému súdu 11. novembra 2016 a uviedol, že na dôvodoch podaného dovolania trvá.

Následne súd prvého stupňa po odstránení vytknutých nedostatkov predložil vec dovolaciemu súdu.

Najvyšší súd zistil, že dovolania proti napadnutému rozsudku sú prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a), h) Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Tr. por.). Dovolania súčasne spĺňajú podmienky uvedené v § 372 a § 373 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por., a nie je daný dôvod na postup súdu podľa § 382 písm. a), písm. b), písm. d), písm. e) ani písm. f) Tr. por.

Dovolací súd po preskúmaní spisového materiálu zistil, že dovolanie obvineného J. P. nie je dôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb, ktoré by svojím charakterom mohli mať výrazný vplyv na konanie a jeho procesný výsledok, a preto je potrebné ich odstrániť, a ktoré sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. *expressis verbis* vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Podľa § 371 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať ak:

c) zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu,

g) rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Podľa ustálenej praxe dovolacieho súdu vo vzťahu k výkladu dovolacích dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Tr. por. je potrebné uviesť nasledovné:

Zásadným porušením práva na obhajobu (§ 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.) sa rozumie najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, teda stav, keď obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať a zároveň orgány činné v trestnom konaní alebo súd, v tomto čase skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté dovolaním. Výnimočne môže ísť aj o iné pochybenie súdu alebo orgánov činných v trestnom konaní, v dôsledku ktorého dôjde k odňatiu alebo znemožneniu riadneho uplatnenia procesných práv obvineného. Zároveň je však potrebné zdôrazniť, že nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu môže mať za následok konštatovanie naplnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Zákon totiž výslovne požaduje, aby išlo o porušenie zásadné. Takéto porušenie musí teda kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby. Prípadné porušenie práva na obhajobu, pokiaľ sa zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, preto samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Pri posudzovaní, či v tom ktorom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, je potrebné vychádzať zo všetkých okolností a špecifik konkrétneho prípadu a tieto individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach vyhodnotiť. Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok

pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. možno uplatniť len v prípade, ak dôjde k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie jednotlivých dôkazných prostriedkov. Vzťahuje sa k najdôležitejšej fáze trestného konania - k dokazovaniu. Dokazovanie prebieha v štyroch etapách. Prvou je vyhľadávanie dôkazov, druhou ich zabezpečenie, treťou ich vykonávanie a poslednou etapou dokazovania je hodnotenie dôkazov. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. sa týka predovšetkým tretej etapy dokazovania, t. j. vykonávania dôkazov súdom, ale zahŕňa aj predchádzajúce dve štádiá dokazovania (vyhľadávanie a zabezpečovanie), pretože dôkazy zadovážené v rozpore so zákonom, eventuálne získané nezákonným donútením alebo hrozbou s výnimkou prípadu, keď sa použije ako dôkaz proti osobe, ktorá také donútenie alebo hrozbu donútenia použila (§ 119 ods. 4 Tr. por.), nie sú v trestnom konaní použiteľné a hodnotiteľné. V rámci uvedeného dovolacieho dôvodu sa preto skúma predovšetkým postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu pri získavaní a vykonávaní dôkazov, ktoré slúžili ako podklad pre rozhodnutie vo veci.

Preskúmaním obsahu predloženého spisu najvyšší súd zistil nasledovné skutočnosti:

K dovolaciemu dôvodu uplatnenému obvinenými podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. treba predovšetkým uviesť, že trestné konanie prebiehalo podľa základných zásad trestného konania a príslušných ustanovení Trestného poriadku, v ktorých najvyšší súd nezisťuje porušenie. Obvinený mal v trestnom konaní zachované všetky obhajovacie práva v plnom rozsahu.

Obvinený dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Tr. por. založil v podstate na tvrdení, že nebol s ohľadom na svoj zdravotný stav súdom dostatočne a primerane poučený o svojich právach tak, aby mohol tieto využívať čo najefektívnejšie, aby dosiahol pre seba čo najpriaznivejšie rozhodnutie, a preto aj dokazovanie vykonané na hlavnom pojednávaní považuje v celom rozsahu za nezákonné.

Vychádzajúc z obsahu predloženého spisu Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že nezodpovedá stavu veci dovolacia námietka obvineného, že obžaloba mu nebola doručená, pretože ako už uviedol okresný prokurátor vo svojom vyjadrení k dovolaniu obvineného, z č. 1. 217 predloženého spisu bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že obžaloba bola obvinenému doručená 20. júna 2016. Stav veci zodpovedá aj ďalšie vyjadrenie prokurátora, že už krajský súd v napadnutom uznesení na strane 3 vysvetlil úvahy, ktorými sa riadil pri posudzovaní odvolacej námietky obvineného majúcej vzťah k vytýkanej nesprávnosti v predvolaní obvineného na nariadený úkon trestného konania. Najvyšší súd sa s touto argumentáciou krajského súdu stotožňuje v celom rozsahu, a preto na ňu odkazuje. Pretože obžaloba, na podklade ktorej bola vec na hlavnom pojednávaní prejednaná a rozhodnutá bola obvinenému doručená v súlade so zákonom, následné doručenie predvolania obvineného chybné len v ňom uvedenom paragrafovom znení nemalo žiadny reálny vplyv na obhajobu obvineného, ktorý mal od vznesenia obvinenia 03. marca 2014 (t. j. niekoľko mesiacov) vedomosť o tom, za aký trestný čin je stíhaný .

Z obsahu spisu zároveň vyplýva, že uznesenie o vznesení obvinenia bolo obvinenému i jeho obhajcovi riadne doručené, obvinený proti nemu podal sťažnosť, o ktorej bolo rozhodnuté, pred začatím výsluchu bol obvinený o svojich právach poučený podľa zákona, bol vypočutý v prítomnosti svojho obhajcu (ustanovenému 03. marca 2014), v priebehu tohto úkonu obvinený aj obhajca svoje práva aktívne využívali, pričom obvinený spáchanie skutku kladeného mu za vinu v celom rozsahu poprel. Obhajca obvineného bol aktívne prítomný aj pri vykonaní ostatných dôkazov (výsluchoch poškodených, svedkov, znalca a konfrontácii medzi obvineným a poškodeným) a práva obhajcu využíval. Obidvom boli doručené vypracované znalecké posudky, obhajcovi bolo umožnené nazerať do vyšetrovacieho spisu, ktorého kópia mu bola vyhotovená a napokon obidvaja vyšetrovací spis aj preštudovali, pričom obvinený vyjadril k vykonanému dokazovaniu svoje pripomienky. Na hlavnom pojednávaní, ktoré bolo vykonané v prítomnosti obhajcu obvineného bol obvinený o svojich právach opätovne poučený, vyhlásil, že poučeniu porozumel, spáchanie skutku rovnako ako v prípravnom konaní v celom rozsahu poprel a hlavného pojednávania sa obidvaja aktívne zúčastnili. Hoci z vypracovaného znaleckého posudku a výpovede znalca z odboru zdravotníctva, odvetvie psychiatrie, okrem iného vyplýva, že obvinený trpí osobnostnou odchýlkou a ide o abnormne štrukturovanú osobnosť (emočne nestabilnú, impulzívnu, mentálne subnormnú so sklonmi k protispoločenskej

činnosti) a obvinený mohol rozpoznať protiprávnosť svojho konania, mohol ho ovládať zároveň z neho vyplýva aj to, že je schopný chápať zmysel trestného konania.

Z uvedených dôvodov súd dovolacie námietky obvineného v kontexte týchto okolností považoval za účelové a tendenčné a nemožno preto súhlasiť s odvolacími námietkami obvineného, že jeho právo na obhajobu bolo zásadným spôsobom porušené a bol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Pokiaľ obvinený namietal, že jeho zdravotný stav mu znemožňoval dôsledne pochopiť obsah zákonného poučenia o jeho právach najvyšší súd poznamenáva, že zo zápisníc o výsluchoch obvineného je zistiteľné, že žiadna jeho výhrada v tomto smere vznesená nebola napriek tomu, že obvinený bol v priebehu trestného stíhania vypočutý opakovane. Navyše pri všetkých výsluchoch obvineného a vykonaní ostatných dôkazov bol prítomný jeho obhajca ako osoba znalá práva zastupujúca jeho záujmy a z vypracovaného znaleckého posudku bez pochybností vyplýva, že napriek svojmu zdravotnému stavu je obvinený schopný chápať zmysel trestného konania.

Z dôvodu, že obvinený naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) len odvodil od dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. a iné porušenie zákona pri vykonaní dokazovania t. j. žiadne konkrétne skutočnosti odôvodňujúce uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. v podanom dovolaní neuviedol a najvyšší súd žiadne porušenie zákona pri vykonaní dôkazov, o ktoré konajúce súdy výrok o vine obvineného opreli nezistil, dospel k záveru, že dovolanie obvineného nie je dôvodné.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 4. júla 2017

JUDr. Martin P i o v a r t s y , v . r .
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Sylvia Machalová